

Op 27 november 2019 hield [Fawaka Ondernemersschool](#) een klankbordsessie met jongeren tussen de 16 en 24 jaar over hun toekomstbeeld m.b.t. wonen, eten en reizen. Er deden 11 jongeren, allemaal wonend in en rondom Amsterdam, mee:

Milan, Nina, Esra, Laverne, Odei, Danilain, Finn, Imani, Yvette, Darnell en Soekena

De klankbordsessie werd begeleid door Maaïke Irizarri van Suchtelen van Fawaka Ondernemersschool.

Vanuit het RLI waren Anita Bruines, Luc Boot en Ellen Peper aanwezig

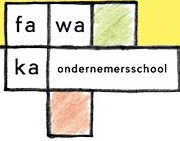

De agenda voor de klankbordsessie.

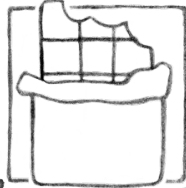
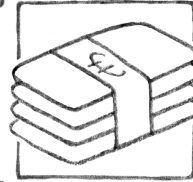
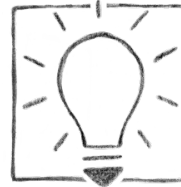
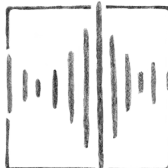
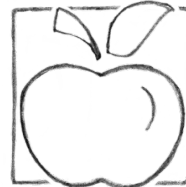
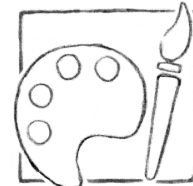
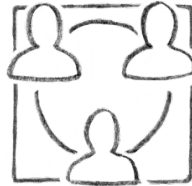
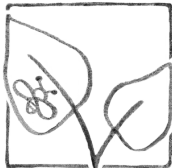
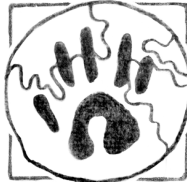
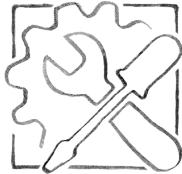
Duur: 2uur

Minuten	Activiteit
10	Introductie en voorstelrondje
20	Inspiratie: We maken fairtrade chocoladerepen met insecten erin! Is dit mogelijk het voedsel van de toekomst?
20	Dromen: In drie groepen brainstormen over de toekomst. Waar en hoe woon ik? Waar en hoe werk ik? Hoe verplaats ik me? Waarom denk ik dat het zo zal zijn? We vragen de groepen om deze visie te tekenen op een behangrol met steekwoorden erbij. We kunnen de drie groepen net iets andere vragen meegeven zodat we meer antwoorden krijgen
30	Realist: We husselen de groepjes en laten ze met elkaar in gesprek gaan over hoe de drie toekomstbeelden gerealiseerd zouden kunnen worden. Wat heeft prioriteit? Waarom? Welke rol speel je hier zelf in en waar heb je geen invloed op? Wat verwacht je van de overheid? Waarom? Dit deel werken de groepjes uit in een mindmap
20	Criticus: We husselen de groepjes nogmaals en dit keer gaan ze eerst voor zichzelf opschrijven wat zij denken dat wel en niet gaat werken, met onderbouwing. Daarna koppelen ze dit terug aan de anderen in hun groepje en bespreken ze samen hun zorgen en vragen. De groepjes werken de mindmap en tekening verder uit met hun zorgen en vragen.
20	Reflectie: Met z'n allen bespreken we wat we geleerd hebben, waarom we tot bepaalde conclusies zijn gekomen. Misschien hebben jullie nog specifieke vragen die je wilt stellen.

INTRODUCTIE

Missie:
**alle kinderen en jongeren in
Nederland op positieve
manier laten kennismaken
met duurzaam ondernemen**

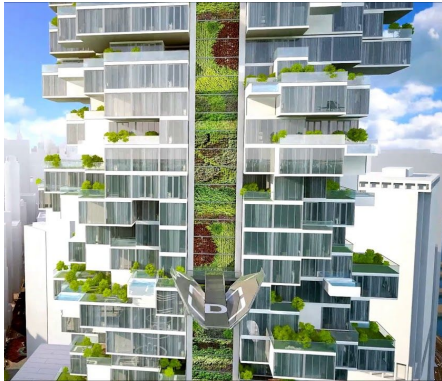

Klankbordsessie: Verbinden Verduurzamen

Hoe zien jullie de toekomst?
Waar maak je je zorgen om?
Welke rol speelt duurzaamheid?

De onderwerpen die we zullen bespreken:

Wonen

Vervoer

Voedsel

Klankbordsessie: Verbinden Verduurzamen

Er zijn geen goede of fout antwoorden, de RLI is geïnteresseerd in jullie mening

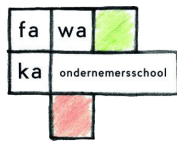
Respecteer wat de ander zegt, niks is raar, niks is gek

Durf jouw zorgen op tafel te leggen, dit is een veilige omgeving

Even opwarmen: Fairtrade chocoladerepen met een twist....

Zouden insecten het voedsel van de toekomst zijn? We waren het er allemaal over eens dat ze op zichzelf niet echt lekker zijn. Maar misschien wordt het wel lekker als we ze in zelfgemaakte fairtrade chocoladerepen zouden stoppen? De jongeren durfden de uitdaging wel aan!

DE BRAINSTORM

Om zoveel mogelijk feedback van de jongeren te krijgen hebben we ze in 3 groepen verdeeld. Bij elke groep zat één iemand van het RLI om mee te praten en vragen te stellen.

We maken gebruik van de Walt Disney Creative Strategy om de jongeren te stimuleren om grootser en verder te denken dan ze misschien in het dagelijks leven doen. Eerst mogen ze dromen over de toekomst, dan bespreken ze wat er voor nodig is om die toekomst te creëren en als laatste uiten ze hun zorgen en kritische noten.

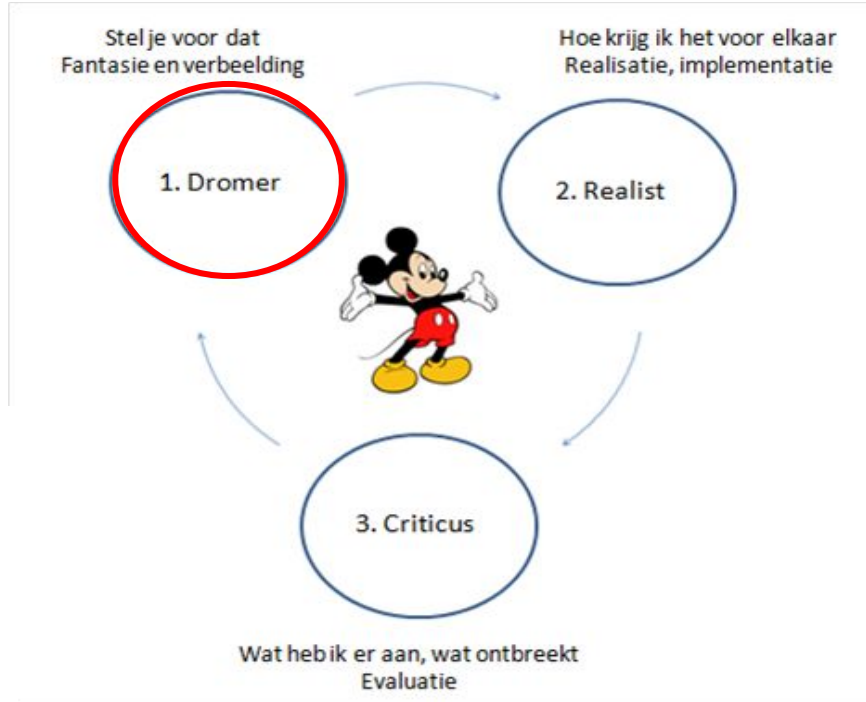
In elke fase husselen we de groepen zodat de mensen van RLI iedereen spreken maar ook om verschillende inzichten te geven op de verschillende uitdagingen die ter tafel komen.

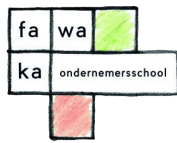
Voordat we begonnen, hebben we dit filmpje laten zien ter inspiratie.

Veel jongeren vonden het grootste gedeelte van de film nog te onwerkelijk (vliegende auto's) of maakten zich zorgen over het verloren gaan van fysiek contact (met elkaar spreken via een hologram).

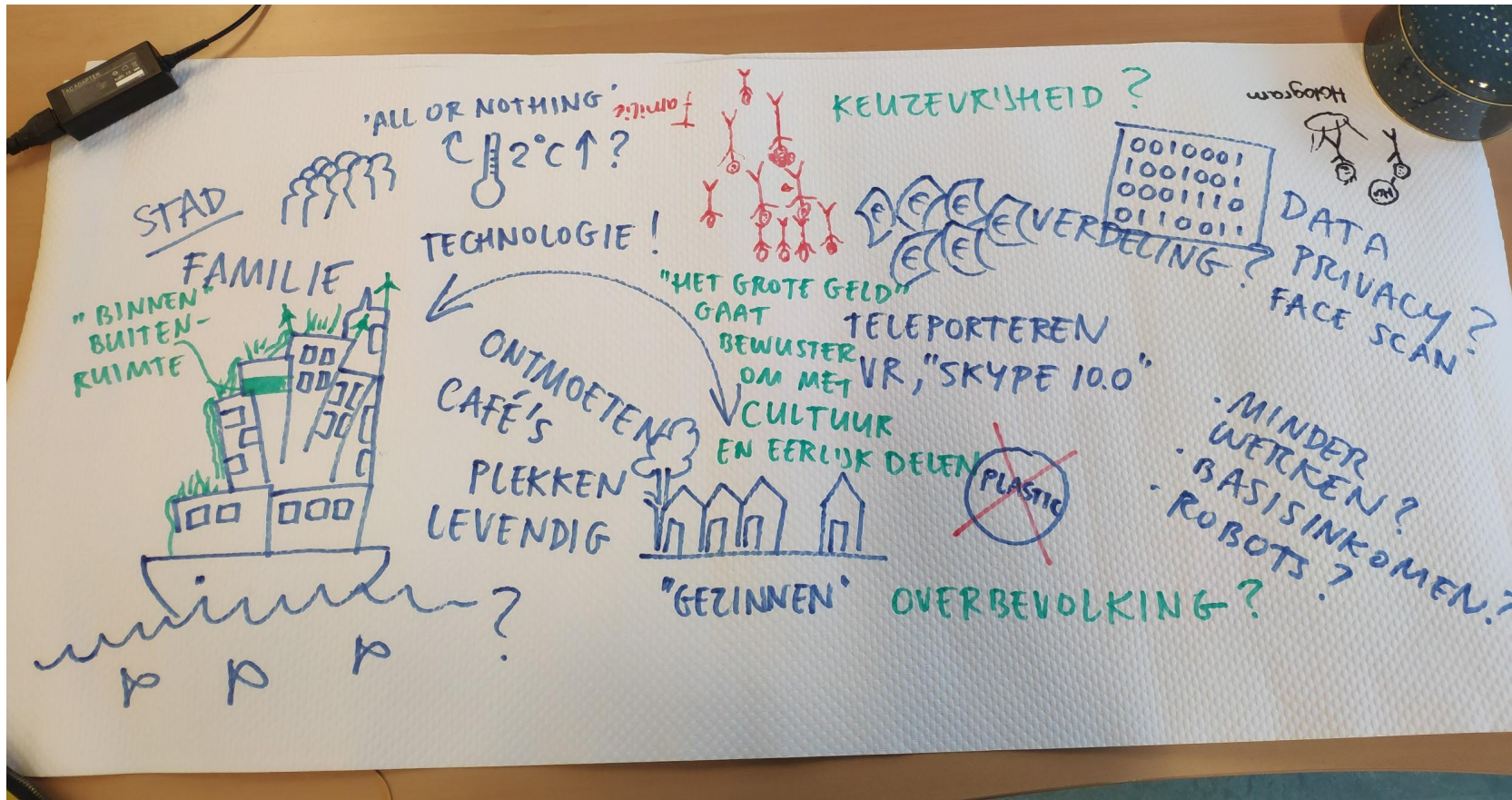
Brainstormen met de Walt Disney Creative Strategy

Vragen die we stelden tijdens de droomfase. We vroegen de 3 groepen om hun antwoorden te representeren in een tekening

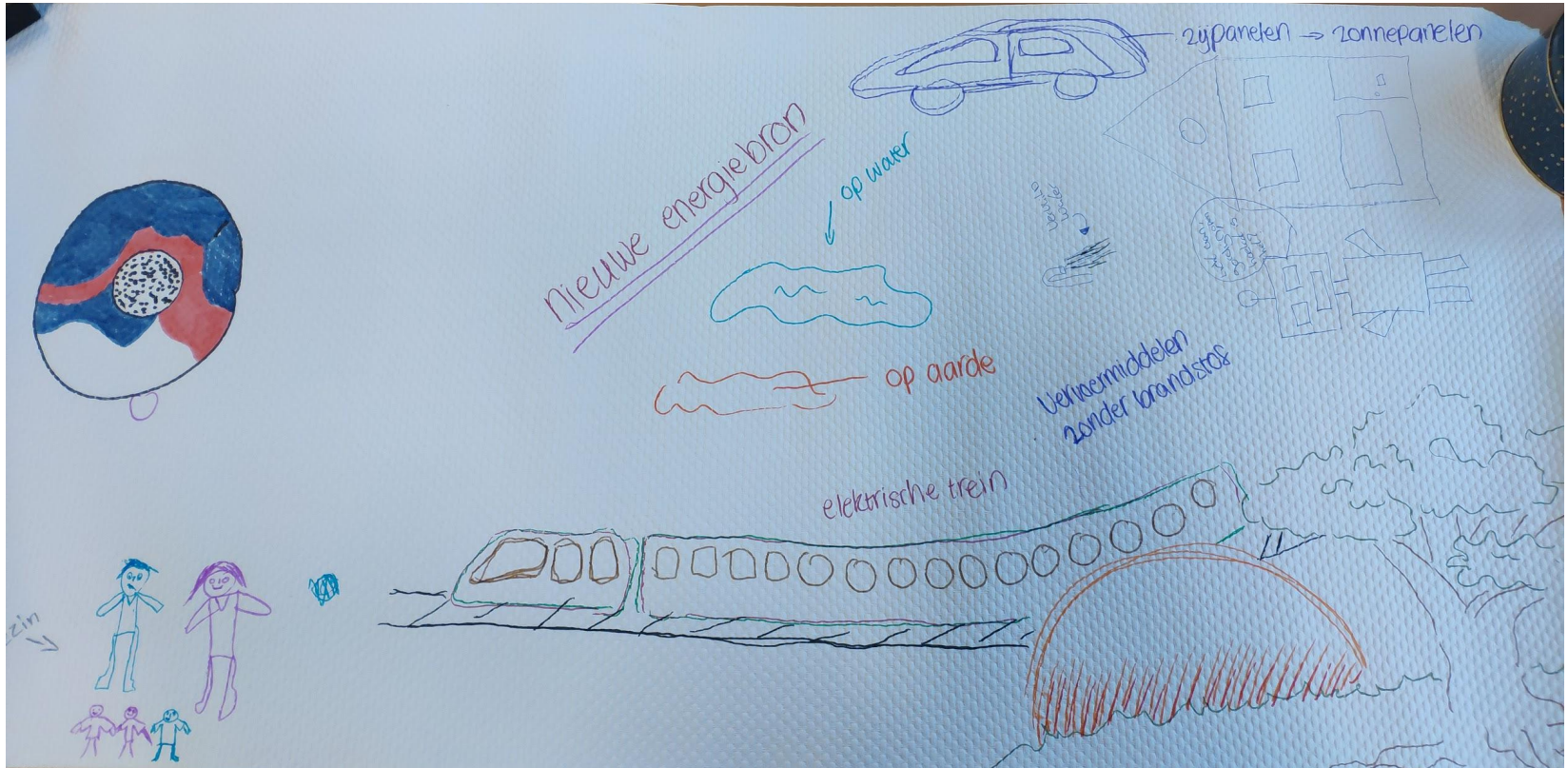
- Omschrijf/teken de supermarkt in detail
- Wat zijn je hobbies?
- Hoe ziet de ideale stad eruit?
- Waar woon je? Met wie?
- Heb je een partner? Huisdieren? Kinderen?
- Waar werk je?
- Hoe ga je naar je werk? Waarom zo?
- Hoe koop je je eten?
- Wat eet je?
- Waar spreek je met je vrienden af?
- Omschrijf/teken transport in de stad in detail
- Waar gaat je afval heen?
- Wanneer voel je je veilig in je buurt?
- Welke rol speelt de gemeente in de zorg voor jouw huis, buurt, transport?
- Omschrijf/teken je huis/appartement van de toekomst in detail
- Wat is de ideale reistijd voor woon-werk?
- Wat is duurzaamheid in jouw toekomst?

Uitleg bij de tekening op de vorige pagina:

In dit gedeelte hebben we het gehad over hoe we verwachten dat de toekomst er uit zou zien en vooral wat onze wensen daar in zijn.

- Ruimte was iets wat naar boven kwam. Totdat we kinderen krijgen is het niet erg om ruimte in te leveren. Denk aan grasvelden en rust en groen. Daarnaast maakt het dan ook nog niet zoveel uit hoe groot het huis zou zijn. Het belangrijkste is dat we dan wel in een grote stad als Amsterdam willen wonen met veel recreatiemogelijkheden en third places om mensen te kunnen ontmoeten. Daarnaast is de hoop er om een goede en goedkope openbaar vervoersverbinding dichtbij te hebben. Dit omdat we dan gemakkelijk groen overal komen.
- Als we kinderen krijgen wordt er wel weer meer waarde gehecht aan een veilige omgeving met veel groen waar kinderen kunnen buitenspelen. Wel is het nog steeds belangrijk om snel, goedkoop en gemakkelijk naar de grote stad te kunnen gaan. Dit moet goedkoop en groen. En mag met bijvoorbeeld metro's en hoeven dus niet allemaal gebruik te maken van car to go.

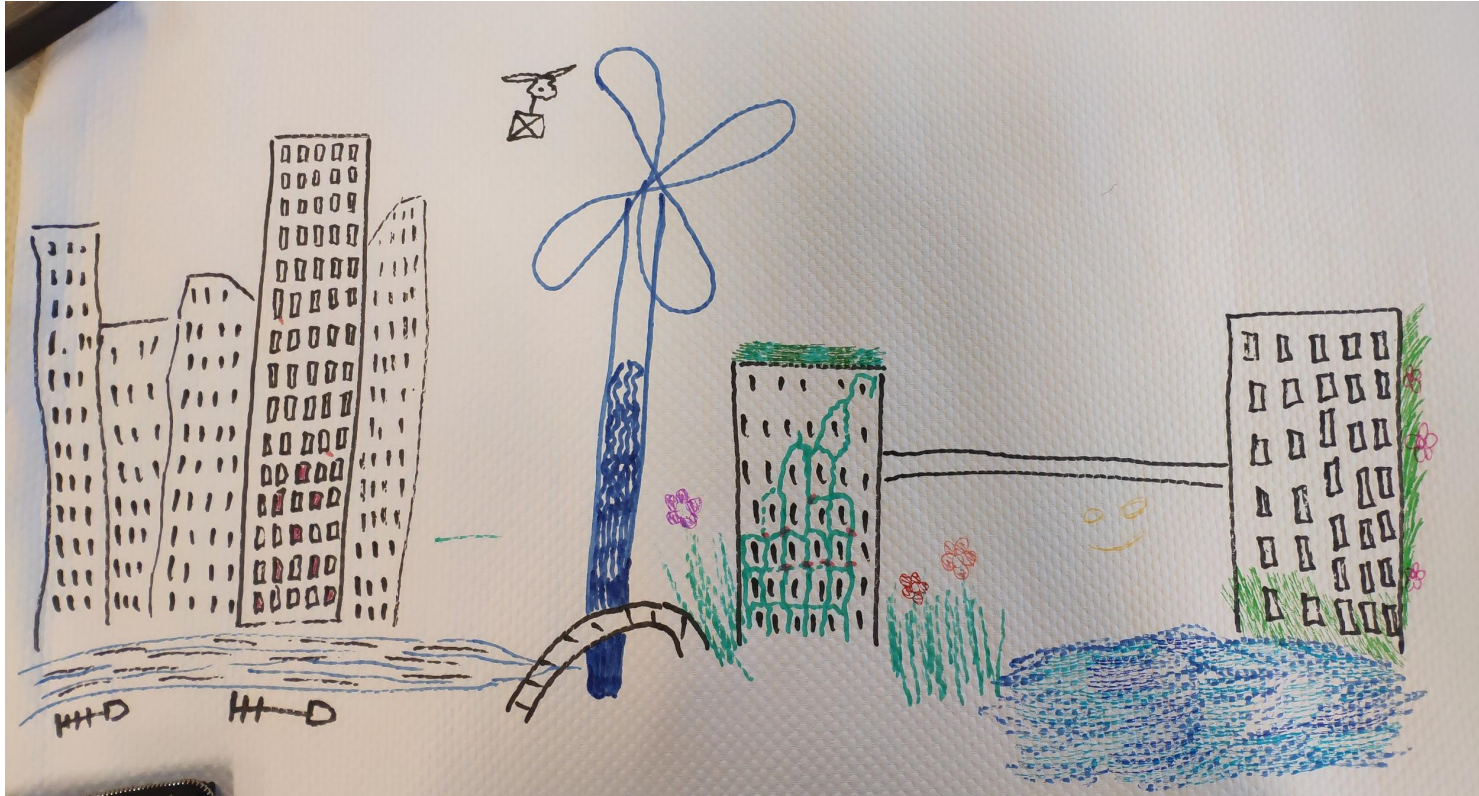

Uitleg bij de tekening op de vorige pagina:

Tijdens de droomfase spreekt iedereen de hoop uit dat we over 30 jaar wel een gezin gesticht hebben. Ookal verwachten een aantal van ons dat het niet eens meer zal kunnen, gezien de staat van de wereld. Zo verwachten we dat over een aantal jaar nog maar een klein gedeelte van de aardbol leefbaar zal zijn.

We dromen over een nieuwe energiebron die ons onbeperkt van energie kan voorzien en huizen waar je tegen praat om bijvoorbeeld het licht aan te doen of koffie te zetten. Robots en robotdieren in huis zien we niet zo zitten, dat lijkt ons te kil.

Hoe mooi zou het zijn als robots/automatisering 1 dag in de week ons toekomstige werk kunnen overnemen zodat we meer tijd met onze gezinnen kunnen besteden?

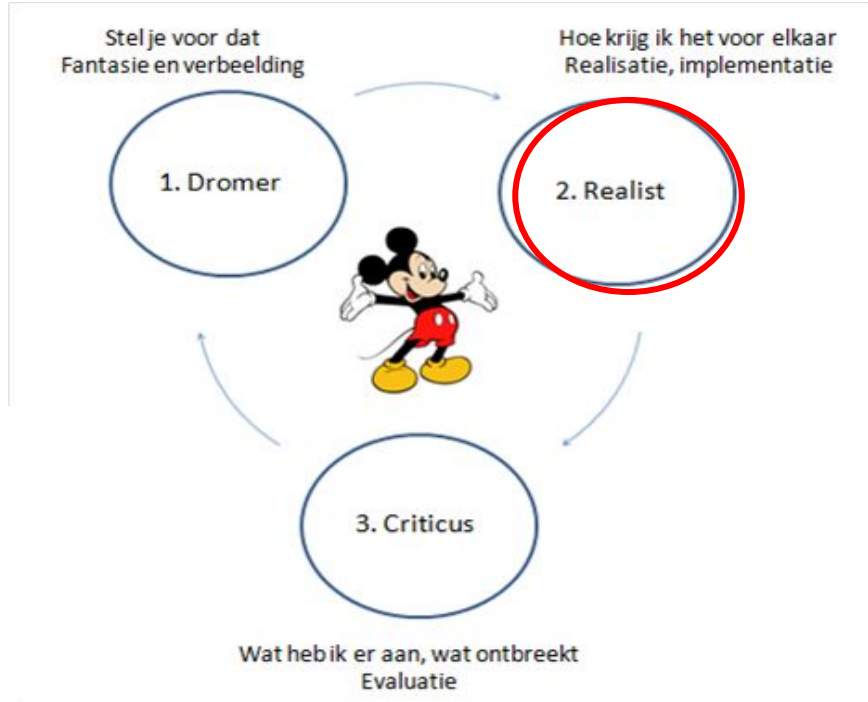

Uitleg bij de tekening op de vorige pagina:

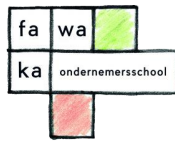
We maken ons flinke zorgen en hebben links onze verwachting van de stad van de toekomst getekend en rechts onze hoop voor de stad.

We verwachten dat er steeds minder ruimte in de stad zal zijn, maar hopen dat deze toch leefbaar zal blijven en groen blijft bieden, door bijvoorbeeld groen op de muren en daken van gebouwen te laten groeien.

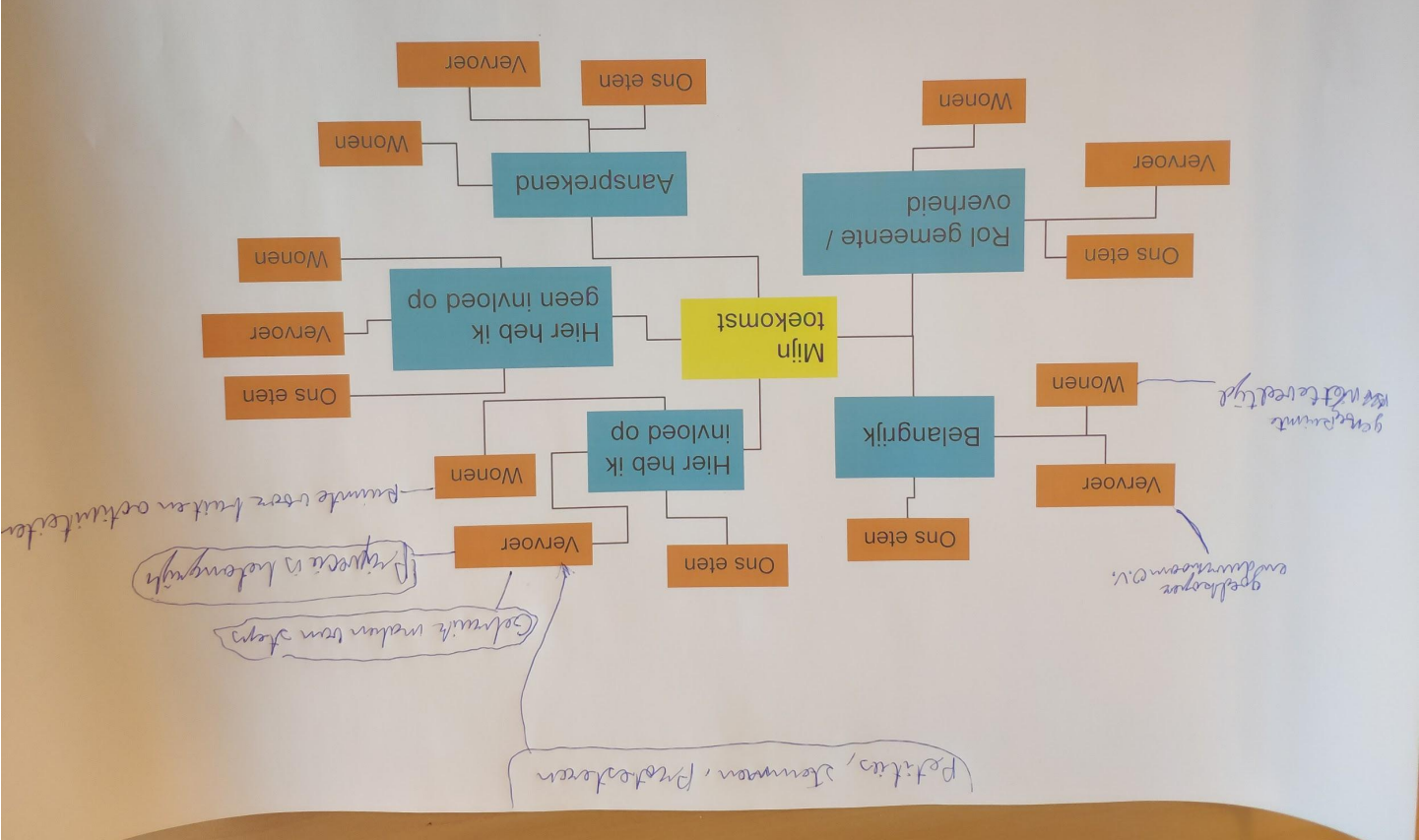
Brainstormen met de Walt Disney Creative Strategy

Vragen die we stelden tijdens de realistfase. We vroegen de 3 groepen om hun antwoorden te representeren in een mindmap

- Wat vind je belangrijk in het toekomstbeeld voor je? Waarom?
- Wat spreekt je het meeste aan?
- Wat kun jij zelf beïnvloeden om deze toekomst waar te maken?
- Waar heb je geen invloed op?
- Wat verwacht je van de gemeente of overheid? Wat moeten zij regelen?

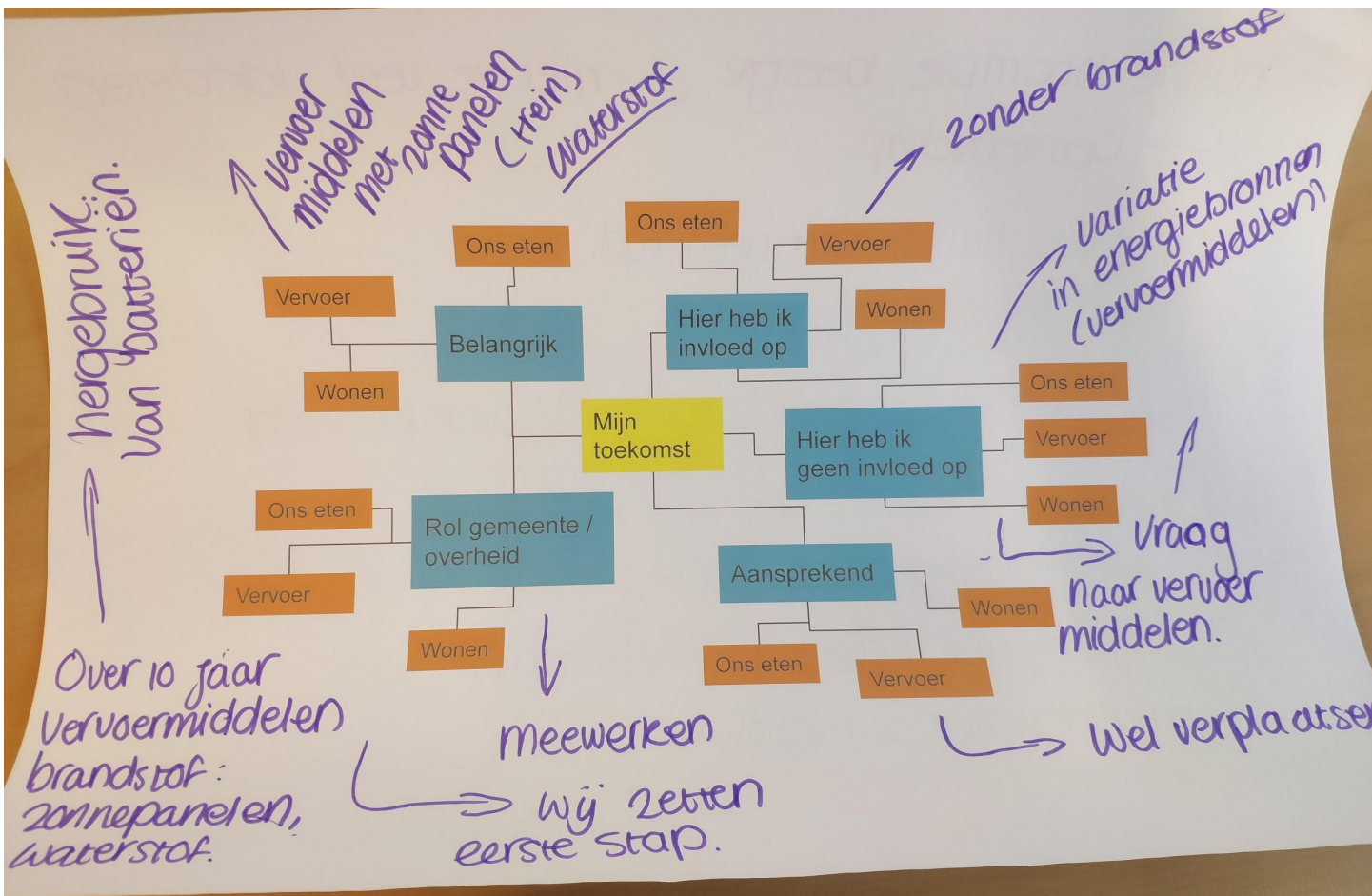
Uitleg bij de mindmap op de vorige pagina:

We maken ons zorgen om de prijs van het openbaar vervoer in Nederland. Hoe kunnen we nou duurzaam reizen als bijvoorbeeld reizen met de trein duurder is dan reizen met de auto? Wij kunnen invloed uitoefenen op de overheid om dit aan te pakken door te stemmen, petitie te tekenen en mee te doen aan protesten.

Daarnaast zien we dat Amsterdam steeds drukker er duurder wordt. Er is angst dat Amsterdam een elite stad wordt waar de middenklasse niet meer kan wonen. Hierdoor kan de Amsterdamse cultuur verdwijnen en het een hele onaantrekkelijke plek worden.

Een oplossing voor voedselschaarste zien wij wel in het cultiveren van groentes op muren en daken van hoge gebouwen.

Qua wonen vinden we het belangrijk dat we niet teveel tijd kwijt zijn met reizen.

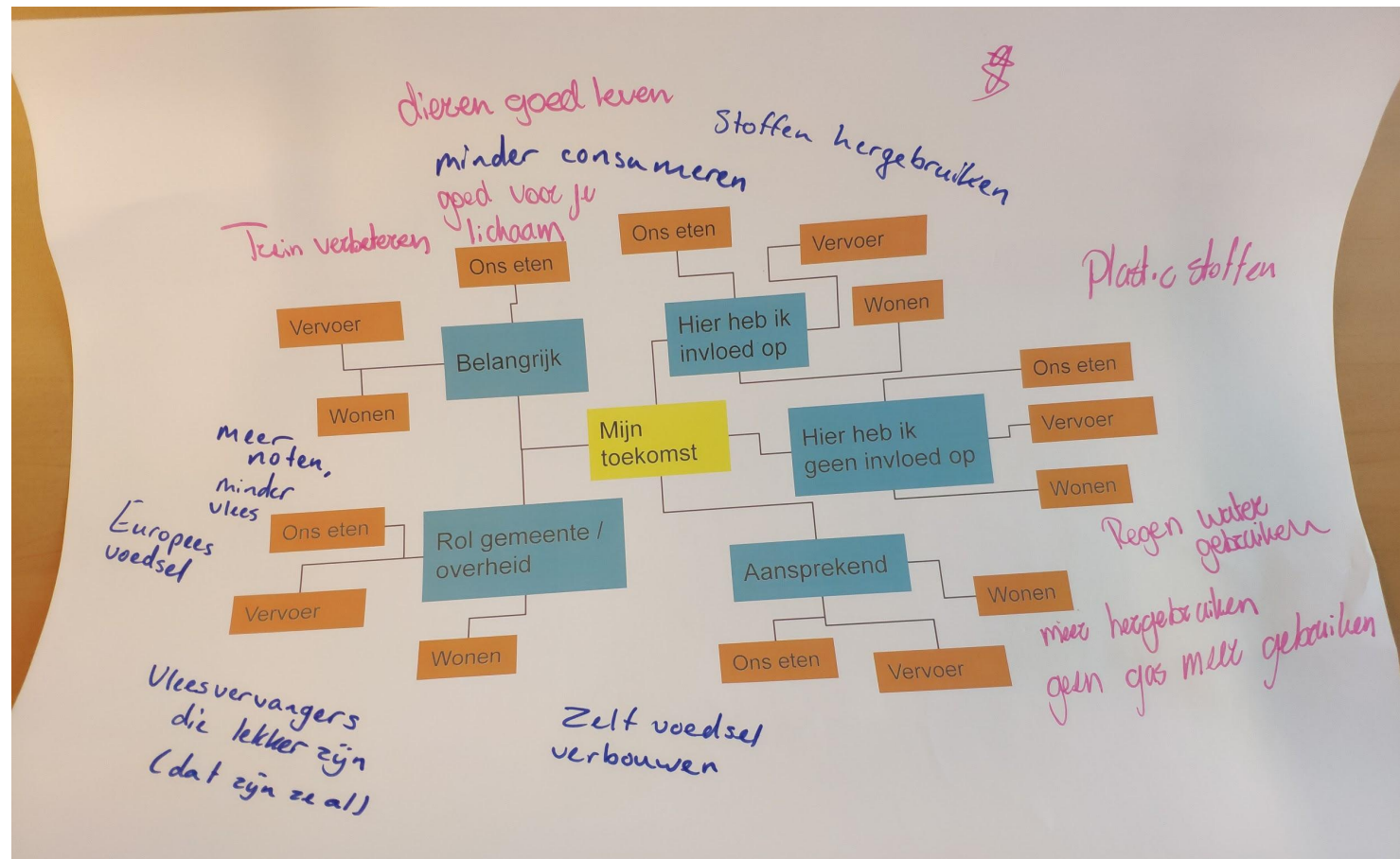

Uitleg bij de mindmap op de vorige pagina:

In onze groep speelde de noodzaak voor verandering van vervoer een grote rol omdat wij auto's op brandstof zien als een grote vervuiler. Hierdoor is er minder schone lucht in Amsterdam en we zijn bang dat we binnenkort ook mondkapjes op moeten zoals in sommige steden in China. Daarnaast zien we ook dat vervuiling het koraal kapot maakt, wat ook een zuurstoftekort oplevert.

Deze angst combineren we met onze droom voor een nieuwe energiebron en zo komen we uit op auto's met zonnepanelen of op waterstof, er moet iig variatie in het gebruik van de energiebronnen zitten.

Wij zien dat we zelf de eerste stap naar verandering moeten zetten maar verwachten van de gemeente/overheid dat ze meewerken.

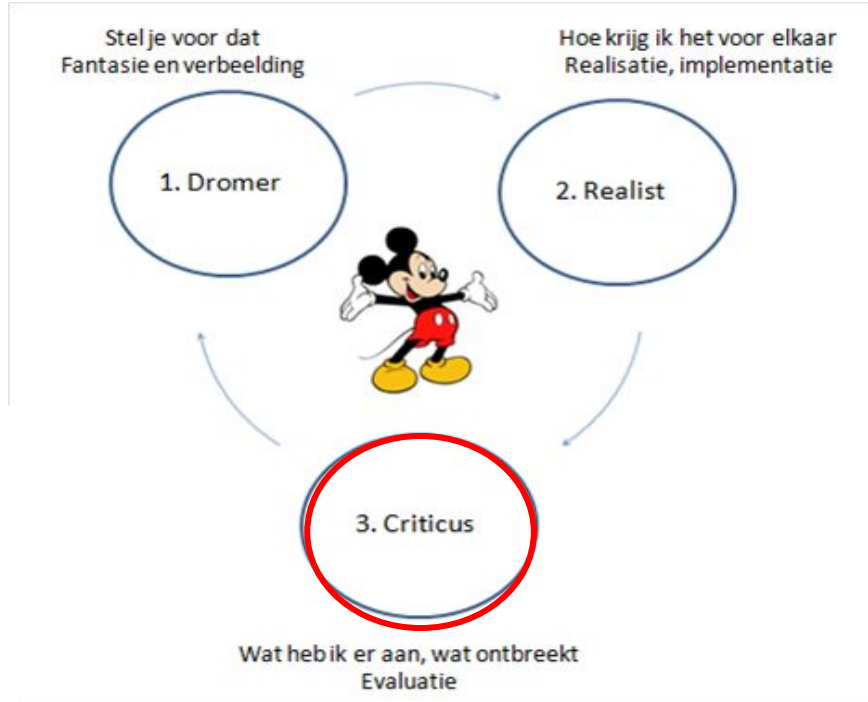
Uitleg bij de mindmap op de vorige pagina:

Wij zien dat we met elkaar al veel kunnen doen om de droom van de drukke, maar groene leefomgeving in stand te houden en/of te creëren.

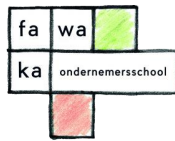
We kunnen zelf invloed uitoefenen door minder vlees te eten en in plaats daarvan noten of vleesvervangers te eten. Ook kunnen we minder consumeren en meer hergebruiken. Een ander idee is om zelf voedsel te verbouwen. We zien best mogelijkheden voor innovaties in voedsel (zoals 3D geprint eten) maar vragen ons wel af hoe goed dat voor je lichaam is?

De overheid zou de markt van vleesvervangers kunnen helpen groeien en Europees voedsel kunnen pushen (minder transport). Ook verwachten we van de overheid betere ov-voorzieningen zodat we sneller met de trein kunnen reizen. We hebben ook belasting op plastic besproken

Brainstormen met de Walt Disney Creative Strategy

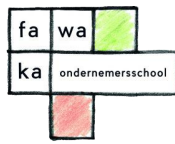

Vragen die we stelden tijdens de criticusfase. We vroegen de 3 groepen om hun antwoorden te bespreken in de groepen

1. Schrijf eerst voor jezelf op: van alles wat je gezien hebt
 - a. Wat gaat wel werken? Waarom?
 - b. Wat gaat niet werken? Waarom?
 - c. Waar maak je je zorgen om? Waarom?
2. Bespreek dit in de groep
3. Werk de mindmap en tekening bij die voor je ligt

Zorgen en onderwerpen die tijdens deze fase naar boven kwamen

- Zorgen over het de leefbaarheid van onze aarde, uitdrogingen, extreem weer, overstromingen, waar kunnen wij nog leven?
- Hoopvol over het bewustzijn van de mensen om ons heen.
- Vertrouwen in het verbeteren van ons openbaar vervoer, met betrekking op treinreizen.
- Dat we niet op tijd de klimaatveranderingen kunnen stoppen en we dus in een wereld gaan leven waarvan we geen idee hebben hoe die eruit zal zien.
- Angst voor de groeiende invloed van kunstmatige intelligentie. Omdat we nu al zien hoe Facebook onze gegevens gebruikt voor reclames. Maar er geen tot weinig wetgeving is voor het beschermen van data.
- Toenemende plastic soep
- Zorgen over zuurstoftekort

Waar maak ik me zorgen om?
 Dat de Nederlandse politiek 'het systeem' van vrije markt economie niet durft te veranderen.
 Waardoor de duurzame afspraken niet gehaald zullen worden.

2 Waar maak j.), Je zorgen om
 Ik maak mij zorgen om dat de wereld te veel opwarmt en niet meer leefbaar wordt. 'Moe de toekomst er uit ziet voor arme mensen'. krijgen wij genoeg gezonde en verse voedsel binnen
 Wat wel gaat wekken is alles op elektrische tijd. Is er genoeg werk gelegenheid

- geen plek meer waar je kunt leven
 - olie op ~~de~~
 = te weinig bomen (geen zuurstof)

ZORGEN:
 * ARM EN RIJK
 * CONTACT TUSSEN MENSEN
 * KLIMAATPROBLEEM NIET OPGELOST

Zorgen: over de toekomst

- ↳ We maken de natuur stuk, zodat we gebieden onleefbaar maken.
- ↳ We kunnen niet meer van vers eten eten.
- ↳ We kunnen de natuur kwijt raken en hiermee zuurstof verminderen.
- ↳ Ik wil niet op een klein stukje wonen. Ik wil de ruimte herkennen.

Mijn Zorgen!

- Dat er geen schoon drink water is
- Met ze alle op een kleine plek woon
- geen hooft meer
- natuur gebieden hielden die beschermd zijn
- landen die over stroom bezworen door stijgende zeespiegel
- Plastic soup word global
- meer plastic in zee dan vis
- koude lucht

DE CONCLUSIE

De algemene consensus was dat chocolade met insecten toch best wel lekker is....

- De jongeren gaven aan dat ze zich van tevoren niet gerealiseerd hadden dat ze zich over zoveel dingen zorgen maakten
- Deze groep is verre van afwachtend, ze bespraken vooral wat ze zelf konden doen in plaats van wat ze van de overheid verwachten
- Veel jongeren noemden het belang van het behouden van sociale cohesie en elkaar fysiek ontmoeten
- Er is heel veel hoop, maar de jongeren zien twee heel verschillende scenario's, een doemscenario en een droomscenario
- Wonen: De groep verwacht dat we dicht op elkaar in hoge gebouwen zullen wonen. Nu niet erg, maar zodra men aan gezinnen begint willen ze eigenlijk wel genoeg ruimte
- Transport: De groep vindt het OV te duur en onhandig maar zien reizen met de trein wel als de toekomst, als die twee factoren verbeteren
- Voedsel: De groep vindt dat er minder vlees gegeten moet worden en zien wel heil in stadsboederijen

teleporteren dat lijkt mij niet goed voor je lichaam

BIJLAGE

Wat belangrijke notities

- huisje boompie beestje, niet te veel kinderen
↳ gemeenschap.
- Ouderwets huisdieren + geen tijd.
- praten tegen je huis.
- bedrijfsleven, scholen bouwen. Se wereldlanden.
- bang voor plasticsoep
↳ armoede
- ↳ koraal dood ⇒ - zuurstof
- kleine gebieden → leefbaar.
- vervuild water, zuurstof.

Vragen :

- Wat gaat werken
- Wat gaat niet werken

Wat is realistisch:

- minder consumptie
- meer recyclebare producten
↳ van b.v. de bouw
- andere energie bronnen
- ander vervoer → elektrisch vervoer
- meer treinen minder vliegen
- minder vlees meer vleesvervangers
- minder vervoershomeer over de wereld
minder imprint- export v. landbouw producten

Zorgen :

- zee spiegel stijging → overstromingen
- ander klimaat → extreem weer: droogte en ook overstromingen
- toenemende plasticsoep

belasting plastic → minder plastic.

